

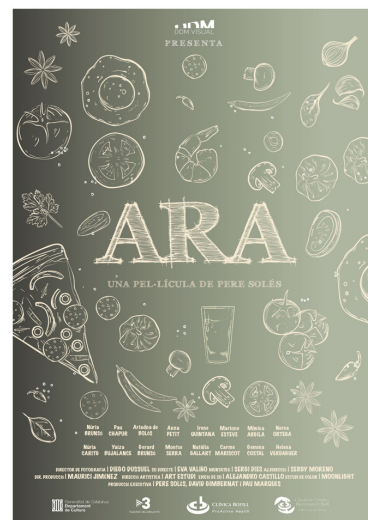

Ajuntament de Girona
Carrer Portal Nou, 7 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.com
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

ARA
Catalunya, 2018
Direcció i guió: Pere Solés
Intèrprets: Núria Brunsó, Ariadna de Bolòs, Anna Petit, Irene Quintana, Mariona Estevez
Durada: 90 min
Gènere: drama
Idioma: català

Un món que es treu a la llum

Han passat els anys i encara resulta increïble veure com el debat entre els límits de la ficció i el documental continua vigent. Si repassem la història del cinema veurem que quan els obrers sortien de la fàbrica de Lumière hi havia algú que ho va posar en escena i que la presa es va repetir tres vegades, el primer gran documental, *Nanouk, el esquimal* (1921) de Robert Flaherty va ser possible per què es va fer un càsting entre els esquimals i es va demanar als nadius que fessin veure que duien a terme davant les càmeres les tasques que realitzaven habitualment. En els anys 50, quan va sorgir l'anomenat *cinema verité*, un dels seus pares, Jean Rouch començava *La piràmide humana* (1959) reunint als actors en el món colonial de Costa d'Ivoire i dient-los que havien de fer veure uns personatges que eren com ells mateixos, però que no ho acabarien de ser mai. El cinema tant el documental, com la ficció, ha mirat sempre de jugar amb els codis de la posada en escena, de la interpretació i de la simulació.

En el moment de començar a pensar *Ara*, Pere Solés tenia molt present la pel·lícula francesa *La classe* (2009) de Laurent Cantet. En ella, el cineasta partia d'una novel·la escrita per un professor d'institut on explicava l'experiència de la docència de la llengua francesa al llarg d'un curs en un Institut de la perifèria de Paris. Els intèrprets eren alguns dels alumnes que anaven al institut, havien estat seleccionats mitjançant un càsting i els diàlegs partien de coses prefixades i d'improvisacions dutes a terme al llarg del procés. El paper del professor estava interpretat per François Bégaudeau, l'autor de la novel·la que ensenyava a l'Institut. Solés decideix partir d'un marc real. A la Clínica Bofill de Girona hi ha la Unitat de Problemes Alimentaris, on un grup de psicòlegs treballen diàriament amb un grup de joves que pateixen problemes psicològics fruitos dels trastorns alimentaris. L'UPA funciona com un hospital de dia on les noies ingressades duen a terme un procés de teràpia individual i col·lectiva, assumeixen un seguit de normes molt estrictes i tenen un control orientat de les seves ingestes alimentaries. A la UPA un grup de noies parlen, reflexionen de la seva experiència i intenten sortir d'una malaltia que ha trasbalsat la seva adolescència i les seves normes de conducta.

Pere Solés, a més de cineasta és metge, i coneix perfectament el món dels hospitals, però la seva especialitat professional es troba en un terreny molt allunyat del de les malalties mentals. Al posar-se en contacte amb l'univers de l'UPA va veure que a partir de les teràpies podia desenvolupar-se una dramàturgja i que darrera cadascuna

de les nenes malaltes no hi havia només el testimoni d'una crisi alimentària i psicològica, sinó també múltiples històries de vida que calia treure a la llum. La honestedat de la pel·lícula radica en el desig de voler mostrar un món per tal d'obrir als ulls als espectadors sobre una realitat social que afecta conductes i experiència vitals.

Pere Solés es molt conscient de la llarga història que ha marcat en la pantalla els límits entre realitat i ficció, per la qual cosa ha intentat jugar amb les fronteres fent que *Ara* oscil·li entre el testimoni real, el joc d'imitació centrat en fer veure una experiència a partir de casos reals i la dramàturgja pròpia de la ficció. Totes les noies protagonistes d'*Ara* són internes a la UPA i totes elles han patit un trastorn alimentari. Cadascuna d'elles, de forma voluntària, ha decidit participar en la pel·lícula i explicar alguna cosa d'elles mateixes. En molt de casos, però, allò que expliquen no els hi ha passat a elles mateixes sinó a les seves companyes, són fragments d'una història de vida viscuda molt semblant a la seva, però que ha estat alterada per les lleis de la posada en escena. En canvi, els terapeutes i els pares s'interpreten a ells mateixos. L'espai on passa l'acció és la UPA però la història central, centrada en la Núria que entra en el centre, pateix crisis i de mica en mica viu un procés complicat i dolorós parteix d'una dramàturgja escrita, d'un guió que Pere Solés va redactar després d'haver estat espectador silenciós durant hores i hores de teràpia al centre. El resultat final és una pel·lícula que desafia moltes coses. Per una banda desafia i ataca el confort d'una societat que ha establert un culte exagerat al cos i ha provocat obsessions i crisis, per una altra desafia els prejudicis que encara porten a pensar que el documental sorgeix d'un pacte amb la realitat i la ficció d'un pacte amb allò versemblant o amb la mentida. *Ara* és un fragment cru de realitat, és una operació per donar visibilitat a un món amagat que clamava poder sorgir a la llum, però també és un exercici didàctic que ens mostra el treball d'uns professionals que lluiten contra els inferns mentals que una malaltia crea en les adolescents.

Àngel Quintana

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona